

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Forslag til vern av

Kjesfjell og Gaupenapen naturreservat

Åmli kommune

Aust-Agder fylke

Utkast til verneplan for skog

Høringsutgave mai 2016

Innhold

Høring av verneplan for Kjesfjell og Gaupenapen naturreservat i Åmli kommune, Aust-Agder fylke. ..	3
Innledning.....	3
Naturfaglige registreringer	3
Verneform	3
Hva medfører vern av Kjesfjell og Gaupenapen naturreservat?.....	4
Forskrifter og restriksjonsnivå.....	4
Generell kommentar til verneforskriften.....	4
Inngrep	4
Planter	5
Dyreliv.....	5
Friluftsliv	5
Motorferdsel	5
Skjøtsel og forvaltningsplaner	6
Generelle unntaksbestemmelser	6
Forvaltningsmyndighet.....	6
Økonomisk erstatning	6
Verneprosessen.....	6
Kunngjøring – oppstart av verneprosess.....	6
Sammendrag og vurdering av innkomne innspill.....	7
Høring og videre prosess	7
Beskrivelse av området	8
Områdebeskrivelse.....	8
Skogstruktur/påvirkning.....	8
Verneverdier.....	9
Verneformål	9
Tekniske inngrep	9
Planstatus	10
Andre interesser	10
Forslag til forskrift om vern av Kjesfjell og Gaupenapen naturreservat i Åmli kommune i Aust-Agder fylke	11
Vedlegg.....	13
Kart	13

Høring av verneplan for Kjesfjell og Gaupenapen naturreservat i Åmli kommune, Aust-Agder fylke.

Innledning

Dette verneforslaget gjelder opprettelse av Kjesfjell og Gaupenapen naturreservat og er et resultat av tilbud om frivillig vern av skog fra 1 grunneier. Verneforslaget omfatter ca. 3988 daa. Lokaliteten er i kommuneplanens arealdel avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område). Verneplanen sendes på høring etter avtale med Miljødirektoratet.

Naturfaglige registreringer

Naturkvaliteter og verneverdier i det foreslåtte verneområdet er beskrevet i forbindelse med Miljødirektoratet sitt prosjekt «Frivillig vern 2006». Faktaarket for Kjesfjell og Gaupenapen er publisert i skogdatabasen NARIN (<http://www.borchbio.no/narin/>). I rapporten beskrives naturgrunnlag, vegetasjon, skogstruktur og påvirkning og det gis beskrivelse, avgrensning og en verdivurdering av kjerneområder/ nøkkelbiotoper. Verdivurderingen tar utgangspunkt i fra en rekke kriterier som urørthet, død ved, forekomst av gamle trær, variasjon, rikhet, arrondering og forekomst av sjeldne og trua arter. Verdivurderingen er foretatt etter Miljødirektoratets standardmal for vurderinger for verneområder.

Den foreslåtte opprettelsen av Kjesfjell og Gaupenapen naturreservat representerer et heiområde i Åmli kommune som er lite påvirket av menneskelig aktivitet. Lokaliteten er dominert av skrinne, småvokste røsslyngfuruskoger som er representative for heilandskapet i indre Agder. I mindre sprekkedaler og i bratte skråninger opptrer «øyer» med helt annen vegetasjon, av mer produktive granskoger og edellaugskog. Produktive og enkelte steder relativt lite påvirkede granskogslie finner man hovedsakelig i den nordlige delen av det foreslåtte verneområdet ned mot Malevatn, mens den sørvestvendte skråningen langs Kjesfjell og Gaupenapen utmerker seg med innslag av edelløvsog. Denne lokaliteten med edelløvsog anses som en utpost for gammel eikeskog, med riklig innslag av svært gamle eiketrær. Det er registrert utpost-forekomster av eiketilknyttede rødlistearter av sopp og velutviklede samfunn av epifyttiske lav- og moser knyttet til rikbark av spisslønn, eik og osp. Med foreslått avgrensning er området vurdert til å ha regional verneverdi (**). En nærmere beskrivelse av de naturfaglige registreringene finnes under områdebeskrivelsen lenger bak i verneplanen.

Verneform

Skogområder som inngår i ordningen med frivillig vern skal normalt fredes som naturreservat, jf. naturmangfoldloven § 37. Fylkesmannen mener at naturreservat er den mest aktuelle verneformen for det området som er tilbudt for vern. Området tilfredsstiller etter vår vurdering vilkårene i naturmangfoldloven (nml.) § 37 om områder som kan vernes som naturreservat. Verneformålet i det foreslåtte Kjesfjell og Gaupenapen naturreservat bygger på at det i størstedelen av området skal skje en friutvikling. En fri utvikling innebærer at de naturlige økologiske prosessene i skogen skal kunne finne sted uforstyrret.

Hva medfører vern av Kjesfjell og Gaupenapen naturreservat?

Ved vern av skog som naturreservat legges det vekt på at det er hele økosystemet og de økologiske prosessene som skal vernes. Verneformålet innebærer at det skal skje en naturlig utvikling dvs. at de naturlige økologiske prosessene skal kunne finne sted i området.

Et vernevedtak vil på grunn av verneformålet få konsekvenser for bruken og hvilke aktiviteter som kan foregå i området. Alle tiltak som kan føre til endringer i naturmiljøet vil være forbudt. Skogsdrift, skogskjøtsel, uttak av ved, nydyrking og lignende aktiviteter samt oppføring av bygninger vil ikke være tillatt. En del tiltak vil være søknadspliktige. I fellesskap vil søker og forvaltningsmyndighet ofte komme fram til løsninger som gjør at det ønskede tiltaket kan gjennomføres uten å komme i konflikt med verneformålet. For enkelte søknadspliktige tiltak kan det gis tillatelser som gjelder for flere år om gangen. Tradisjonelle friluftslivsaktiviteter som vanlig ferdsel til fots og på ski, jakt og plukking av bær og sopp vil kunne foregå som tidligere.

Forskrifter og restriksjonsnivå

Fylkesmannen har utarbeidet et forslag til verneforskrift for området. Her er det forsøkt å gjøre tilpasninger i samsvar med de opplysningene vi har fått om brukerinteressene i området etter kunngjøring om oppstart av arbeidet med verneplanen. Nye forhold som blir kjent om det enkelte verneområde og uttalelser som kommer inn i forbindelse med den sentrale høringen kan medføre at det blir gjort ytterligere tilpasninger av verneforskriften etter høringsperioden er utløpt. Det er derfor av stor betydning at høringsinstansene kommer med innspill til verneforskriften. Mulighet for justering av verneforskriften må vurderes opp mot hensynet til verneformålet i hvert enkelt tilfelle.

Generell kommentar til verneforskriften

Den lokale verneforskriften gir en nøyaktig oversikt over hva vernet innebærer med hensyn til hvilke tiltak og aktiviteter som kan gjennomføres i verneområdet. Nedenfor gis det noen generelle kommentarer til forskriften.

Inngrep

Verneforskriften legger opp til at tiltak som kan endre naturmiljøet er forbudt. Bestemmelsen inkluderer anlegg av ulike slag (midlertidige og faste), men også andre typer tiltak som uttak og oppfylling av masse, henleggelse av avfall og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Det er ikke tillatt å føre opp nye bygg som for eksempel hytter eller jaktbuer i reservatet. Vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidpunktet er tillatt. Anlegg viser her til eksisterende skogsbil/traktorveier med mer.

Gjennom verneprosessen vil Fylkesmannen vurdere hvilke stier og traktorveier som skal kunne vedlikeholdes. Disse vil bli avmerket i vernekartet. For at eldre traktorveier skal kunne vedlikeholdes må de ha et lovlig og reelt bruksformål ut over uttransport av felt storvilt. Fylkesmannen minner om at traktorveier som regel er anlagt i forbindelse med drift av skogen. Ved et vern av området vil skogsdrift ikke være tillatt og behovet for å vedlikeholde denne type drifteveier faller derfor ofte bort.

Det bemerkes at plan- og bygningslovens (pbl) bestemmelser vil gjelde i tillegg til bestemmelsene i verneforskriften, men at det ikke kan gis tillatelser utover det som er tillatt etter vernereglene.

Planter

Vernebestemmelsene legger opp til en generell plantelivsfredning som inkluderer all vegetasjon i reservatet. Det er heller ikke tillatt å så eller plante trær og annen vegetasjon. Plukking av bær og matsopp er fremdeles tillatt som før og det vil også være tillatt å gjøre opp bål dersom en samler små tørrkvist eller benytter seg av medbrakt ved.

Dersom plukkhogst inngår som nødvendig skjøtselstiltak for å opprettholde verneverdiene, vil dette være tillatt.

Dyreliv

Det er lagt opp til en generell fugle- og dyrelivsfredning i naturreservatet. Det er likevel åpnet opp for jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk i området.

Friluftsliv

Ferdseil til fots og på ski i verneområdet er tillatt. Ut fra en generell vurdering av faren for forstyrrelser og slitasje på markvegetasjonen, er sykling, ridning og bruk av hest og kjerre forbudt utenom på traseer som er godkjent for slik bruk.

Det er heller ikke tillatt å bruke naturreservatet til idrettsarrangementer eller større arrangementer. Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til at enkelte større arrangementer kan gjennomføres i reservatet. Noen få telt eller en skoleklasse anses ikke å være større arrangement. Verneforskriften har en spesifisert dispensasjonsbestemmelse i § 7, punkt 4 som viser til at tilretteleggingstiltak og bruk av reservatet for friluftsliv og pedagogiske aktiviteter kan tillates etter søknad dersom det ikke er i strid med vernevedtaket. Gjennomføring av en ordinær befarings med en skoleklasse som ikke krever noe nærmere tilrettelegging vil ikke være søknadspliktig, jf. vurderingen over.

Dersom det over tid viser seg at tillatt ferdsel er i strid med verneformålet, kan Miljødirektoratet, ved forskrift forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av reservatet. Utarbeidelse og eventuell innføring av en slik forskrift følger forvaltningslovens regler.

Motorferdsel

I utgangspunktet er all motorisert ferdsel i naturreservatet forbudt. Tradisjonelt er reservatet benyttet i forbindelse med storviltjakt (elg), og det kan derfor være aktuelt med tilpasninger av verneforskriften med hensyn til uttransport av felt elg/hjort på eksisterende traktorveier og i terrenget generelt. I rene skogområder med liten fare for at det skal oppstå kjøreskader, foreslås det et generelt unntak i verneforskriften om at lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget kan benyttes dersom det er nødvendig.

Det vil også kunne oppstå et behov for bruk av motorkjøretøy i forbindelse med nødvendig vedlikehold på eksisterende traktorveier som går gjennom det foreslåtte verneområdet. Verneforskriften åpner for at motorferdsel på eksisterende traktorveier i forbindelse med nødvendig vedlikehold kan tillates.

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag gjelder i tillegg til disse bestemmelsene, men gir ikke tillatelse ut over det vernereglene fastsetter. Det kan være tilfeller hvor det også må innhentes tillatelser etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Verneforskriften endrer ikke grunneieres rett til å nekte/regulere motorferdsel på egen grunn.

Skjøtsel og forvaltningsplaner

Verneformålet i naturreservatet er knyttet opp mot å frede alt naturlig plante- og dyreliv i området. Området skal i størst mulig grad sikres fri utvikling uten inngrep og gjennomføring av skjøtsel er derfor kun unntaksvis nødvendig for å oppfylle verneformålet. Det registrerte artsmangfoldet i det foreslåtte verneområdet er i hovedsak ikke knyttet opp mot kulturbetingete eller kulturbegunstigede naturtyper og skjøtelsbehovet vurderes derfor totalt sett som relativt lite. For å opprettholde verneverdiene kan det være nødvendig å gjennomføre skjøtsel, og det åpnes derfor også for dette i verneforskriften.

I utkast til verneforskrift åpnes det for at det kan utarbeides forvaltningsplan for reservatet.

Etter et eventuelt vedtak om fredning av området som er foreslått i dette verneplanutkastet, vil områdets grenser bli merket i marka med standardiserte grensemerker og skilt. Det kan også bli satt opp informasjonstavler om gjeldende verneforskrifter og avgrensning av området. Det vil bli opprettet oppsynsordninger for verneområdet.

Generelle unntaksbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. nml. § 48. Vesentlig samfunnsinteresser forstås som tiltak av nasjonal betydning.

Forvaltningsmyndighet

Fylkesmannen har tradisjonelt vært tillagt forvaltningsansvaret for verneområder i Norge. Det foregår en prosess hvor kommunene er tilbudt forvaltningsmyndigheten over visse typer verneområder innen kommunens grenser. Hvem som vil bli forvaltningsmyndighet for X naturreservat vil bli endelig bestemt av Miljødirektoratet etter at vernevedtaket er fattet.

Økonomisk erstatning

Etter reglene i naturmangfoldloven (jf. §§ 50 og 51) har eiere og rettighetshavere i eiendom som blir fredet som naturreservat krav på erstatning for økonomisk tap som er en følge av vernevedtaket. Arbeidsformen frivillig vern innebærer at det forhandles om avtaler med de berørte grunneierne før vernesaken sendes på høring. Det jobbes med å forhandle frem avtale med berørte grunneierne som har tilbudt areal for frivillig vern i dette området. Avtale om erstatningssum forventes å være på plass før det fattes endelig vedtak om vern av området. Når erstatningsnivået er avtalt, vil summen bli utbetalt kort tid etter at det er fattet vernevedtak i statsråd.

Verneprosessen

Kunngjøring – oppstart av verneprosess

Fylkesmannen meldte oppstart på verneprosessen i 18.4.2016. Kunngjøringen skjedde ved at det ble sendt ut brev til kommune, Aust- Agder fylkeskommune, Statens Vegvesen, Agder Energi, Direktoratet for mineralforvaltning, aktuelle lokale lag og foreninger, samt berørte parter. Melding om oppstart av verneplanarbeidet ble også annonsert i Agderposten og Åmli avisa. Det kom inn fire skriftlige innspill til oppstartsmeldingen, to av innspillene var aktuelle for Kjesfjell og Gaupenapen naturreservat.

Sammendrag og vurdering av innkomne innspill

Innspillene som kom inn til oppstartsmeldingen er sammenfattet og vurdert nedenfor.

Norges Jeger- og Fiskeforbund – Aust-Agder er positive til vern av dette området. Det som er viktig for organisasjonen er at området kan jaktes og fiskes i som før. De ber også om at det blir sett inn i verneforskrifta at uttransport av felt hjortevilt kan utføres med egnet redskap, og at det kan lages bål i lovlig tid av virke som ligg på bakken.

Åmli kommune kommenterer at det bør være et krav at man unngår både konflikt med viktige næringsinteresser og at verneverdiene innenfor avgrensningen er grundig dokumentert. Videre spesifiseres at den vestlige delen av området ligger innenfor dekningsområdet til Bogenvegen, og at deler av det er svært veinært, og mener det vil være uheldig å båndlegge skogressurser som kan være med på fremtidig finansiering av Bogenvegen og nye skoggenerasjoner. Kommunen stiller også undrende til avgrensningen sett i sammenheng med dokumenterte verneverdier.

Aust-Agder fylkeskommune og Statens vegvesen – ingen merknader.

Fylkesmannens kommentar

Grunneier beholder retten til jakt og fiske og det skal være mulig å drive slik aktivitet innenfor verneområdet i henhold til gjeldene lover og regler. Uttransportering av felt elg eller hjort kan utføres med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, jf. forslag til verneforskrift § 6c. Det kan brennes bål med tørrkvist eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk, jf. forslag til verneforskrift § 4h.

Fylkesmannen tar innspillet til Åmli kommune til etterretning, men avventer eventuelle endringer av grense til etter høringsinnspillene er innkommet. Fylkesmannen mener for øvrig at miljøverdiene i området er godt kartlagt både gjennom registrering av biologiske verdier og feltbefaringer.

Høring og videre prosess

Formålet med høringen er å kaste lys over mulige konflikter knyttet til ulike interesser som kan bli påvirket av verneplanen. Etter høringen vil høringsuttalelsene bli vurdert i forhold til konfliktgrad og mulige løsninger for området. Fylkesmannen vil så sende sin tilråding om vern av området til Miljødirektoratet, inkludert en oppsummering av høringsuttalelsene og forslag til eventuelle endringer. Basert på etterfølgende anbefaling fra Miljødirektoratet vil deretter Klima og miljødepartementet legge planen fram for regjeringen som avgjør endelig utfall av verneforslaget.

Beskrivelse av området

LOKALITET:	Kjesfjell-Gaupenapen
KOMMUNE:	Åmli
FYLKE:	Aust-Agder
VERNEKATEGORI (samlet omr.):	Regionalt verneverdig (**)
VEGETASJONSSONE:	Mellomboreal
VEGETASJONSSEKSJON:	Klart oseanisk (O2)
HØYDE OVER HAVET:	Ca. 335-517m
AREAL:	ca. 3988 daa

Områdebeskrivelse

Den foreslåtte opprettelsen av Kjesfjell og Gaupenapen naturreservat representerer et heiområde i Åmli kommune som er lite påvirket av menneskelig aktivitet. Lokaliteten er dominert av skrinne, småvokste røsslyngfuruskoger som er representative for heilandskapet i indre Agder. I mindre sprekkedaler og i bratte skråninger opptrer «øyer» med helt annen vegetasjon, av mer produktive granskoger og edellaugskog. Produktive og enkelte steder relativt lite påvirkede granskogslie finner man hovedsakelig i den nordlige delen av det foreslåtte verneområdet ned mot Malevatn, mens den sørvestvendte skråningen langs Kjesfjell og Gaupenapen utmerker seg med innslag av edelløvsog. Denne lokaliteten med edelløvsog anses som en utpost for gammel eikeskog, med rikelig innslag av svært gamle eiketrær. Det er registrert utpost-forekomster av eiketilknyttede rødlistearter av sopp og velutviklede samfunn av epifyttiske lav- og moser knyttet til rikbark av spisslønn, eik og osp. Med foreslått avgrensning er området vurdert til å ha regional verneverdi (**). En nærmere beskrivelse av de naturfaglige registreringene finnes under områdebeskrivelsen lenger bak i verneplanen.

Skogstruktur/påvirkning

Furuskogen: Furuskogen er her som de aller fleste steder ellers i heiene i indre Agder sterkt preget av tidligere tiders plukkhogst. Basert på tellinger på stubber i nylig hogde bærlyngfuruskogsbestander, ser det ut til at området er preget av en furugenerasjon som er 110-120 år gammel, trolig noe eldre i de skrinne heiene. I tillegg opptrer enkelte meget gamle, men krokete og småvokste furutrær med grove barkskjell i de skrinne heiene. Disse kan antageligvis være 200-300 år gamle. Et område med en del slike gamle trær finnes helt i vest, V for Hisvatn, mot Hestdalen. Det er en meget åpen, skrin utforming ("bonzai-furuskog") som dekker store arealer på heiene. Det er påfallende lite spor etter grovere, svært gamle furutrær som kan ha overlevd flere brannsykluser (jfr. noe større tetthet av slike f.eks. i Storsteinsfjellet NR. i Fyresdal, og Solhomfjell NR i Gjerstad). Men det finnes enkelte grove, mye nedbrutte furulæger i granskogen av en type som knapt finnes stående noe sted i dag. Grov furu er generelt mangelvare, og de få litt mer voksterlige bærlyngberstandene som finnes, er stort sett hogd ut i kantene av verneforslaget. Det meste som finnes av grov furu opptrer i forbindelse med varme sørberg og rasmark. Ellers virker det som grana har overtatt mye av bonitetene for mer produktiv, grovvekst furu. Tørrgadder er meget sjeldne å finne, og flertallet av /høystubber har som alltid i Agder-heiene kraftige øksemerker som viser at nesten hver gadd har vært testet for tjæreinhold eller eventuelt andre kvaliteter. To gadd observert med brannmerker som kan være meget gamle. Det virker ikke som det har vært større branner her i "manns minne".

Granskogen: Pavirkningsgraden på granskogen er vanskelig å tolke. Både utstrakt plukkhogst 100-200 år tilbake i tiden, opphør av større branner, og granas naturlige ekspansjon i området kan være med å forklare dagens skogbilde, som gjennomgående og overalt har et gammelskogspreg, med markert sjiktning og stor dimensjonsspredning, men nesten totalt fravær av læger av granlæger. Derimot er det stedvis rikelig av bjørk- og rognelæger (og lite stående), samt enkelte grove, gamle furugadd som kan tilsa at det har vært et mer åpent og furu-bjørk-dominert skogsbilde her i forrige tregenerasjon. I de litt høyereliggende områdene under Vardeheia opptrer det en del meget gamle grantrær som anslagsvis kan være 250-300 år siden. Dette preget av gamle trær og liten pavirkningsgrad, men lite læger er typisk for de aller fleste granbestand i tilknytning til heilandskapene i indre Agder (men jfr. Røyrtveit NR i Evje og Hornnes kommune som har vært vernet i nesten 100 år, og som har en del granlæger i alle nedbrytningsstadier). Eikeskogen/edellauskogen: Utpost-lokalitetene av eik under Kjesfjell-Gaupenapen synes i stor grad å ha unngått plukkhogst-pavirkningen for 100-200 år siden som preger furuskogen og trolig også granskogen i området. Mye av eika er betydelig eldre, selv om enkelte spor etter hogst finnes (bl.a. ligger igjen enkelte felte eikegadd). En ganske gjennomsnittlig eikegadd på 50 cm bhd. som var kappet over ved Gaupenapen ble malt til 340 år gammel, og sannsynligvis er mye av de gamle eikene 300-400 år gamle, de eldste og groveste med diameter nær 1 m bhd. trolig enda eldre. Bemerkelsesverdig er det at disse utposteikene (i) oftest ikke blir så grove (tørker ut på 40-50(-60) cm bhd.) og at de (ii) oftest tørker som massive gadd uten synlige hulrom. Ca. 5-6 meget grove, hule eiker er imidlertid registrert. Også mye gammel, delvis hul osp forekommer, og en del gammel (småvokst) spisslønn. Mye av lindeforekomstene virker yngre, men enkelte svært gamle, grove lindetrær forekommer. Det går et mer eller mindre sammenhengende belte med forekomster av svært gammel eik fra Gaupenapen-Kjesfjell videre Ø-over i sørbergene langs Haugedøla, via Lindelidalen, og over på andre siden av Nidelva ved Katteras.

Verneverdier

Avgrenset verneverdig areal representerer et variert område som er lite påvirket av tyngre tekniske inngrep. Verdiene i området er knyttet opp mot forekomster av relativt produktiv og lite påvirket gammel granskog, intakte ut-postlokaliteter av eikeskog, med tilhørende spesielt mangfold av rødlistearter.

Verneformål

Området foreslås vernet som naturreservat med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62.

Formålet med naturreservatet er å bevare et urørt heiområde i indre Agder, med skrinne, småvokste røsslyngfuruskoger, forekomster av produktiv granskog samt intakte utpostlokaliteter av eikeskog med forekomster av gamle, grove, småvokste og hule eikekjemper og tilhørende spesielt biomangfold av sopp- og rødlistearter.

Tekniske inngrep

Det er ingen kjente tekniske inngrep i området.

Planstatus

I gjeldende kommuneplan er området som foreslås vernet avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

Andre interesser

Området er i dag i bruk til små- og storviltjakt. Det er også noe i bruk til friluftsliv. Utover dette er ikke Fylkesmannen kjent med at det er andre interesser knyttet til området.

Forslag til forskrift om vern av Kjesfjell og Gaupenapen naturreservat i Åmli kommune i Aust-Agder fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et urørt heiområde i indre Agder, med skrinne, småvokste røsslyngfuruskoger, forekomster av relativ produktiv granskog og granskogsslier samt intakte utpostlokaliteter av eikeskog med forekomster av gamle, grove, småvokste og hule eikekjemper og tilhørende spesielt biomangfold av sopp- og rødlistearter.

§ 2 Avgrensing

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr: 25/7 i Åmli kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på 3988 daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk .....datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Åmli kommune, hos Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder fylke, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Vedlikehold av bygninger, veier og andre anlegg og innretninger som er i bruk på vernetidspunktet.
- e) Merking, rydding og vedlikehold av stier, løyper, bruer og skilt som eksisterte på vernetidspunktet.
- f) Drift, vedlikehold og nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.
- g) Oppgradering/fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlig fysiske endringer i forhold til verneformålet.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veier eller traseer godkjent gjennom forvaltningsplan, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- c) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- d) Tilrettelegging og bruk av reservatet for friluftsliv og pedagogiske aktiviteter dersom det ikke er i strid med vernevedtakets formål.
- e) Oppgradering/fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- f) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg, og oppgradering/fornyelse av kraftledninger.
- g) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 d og e.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan foreta tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Vedlegg

Kart